

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ВАДИМА ГЕТЬМАНА»**

Факультет управління персоналом, соціології та психології

Кафедра управління персоналом та економіки праці

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Проректор з науково-педагогічної
роботи Університету

_____ А. М. Колот

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Науково-експертна рада Університету
Протокол № 2 від 24.10.2019 р.
Голова Науково-експертної ради

_____ Л. Л. Антонюк

**МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
З ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МЕТОДОЛОГІЯ ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»**

Модуль 2

для аспірантів кафедри управління персоналом та економіки праці

рівень вищої освіти

третій (освітньо-науковий) рівень

галузь знань

05 «Соціальні та поведінкові науки»

спеціальність

051 «Економіка»

**освітньо-наукова
програма**

«Економіка»

тип дисципліни

обов'язкова

ПОГОДЖЕНО:

Керівник проектної групи (гарант)
освітньо-наукової програми

_____ Лігоненко Л.О.
підпис, ініціали, прізвище

РЕКОМЕНДОВАНО:

кафедрою управління персоналом та
економіки праці
протокол № 4 від 10.10.2019 р.

Завідувач кафедри В.М. Петюх

ПОГОДЖЕНО:

Директор Центру менеджменту
та моніторингу якості освіти

_____ Т.О. Фролова

Розробник:

Савченко В. А., док. екон. наук, професор, кафедра управління персоналом та економіки праці, Savchenko.vasyl@gmail.com

Форма навчання —	Денна
Семестр —	1
Кількість кредитів ECTS —	1.5
Форма підсумкового контролю —	Залік
Мова(и) викладання	українська

Форма навчання —	Заочна
Семестр —	1
Кількість кредитів ECTS —	1.5
Форма підсумкового контролю —	Залік
Мова(и) викладання	українська

ЗМІСТ

	Стор.
ВСТУП	4
1 ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	5
2 ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ	6
2.1 Плани контактних занять.....	6
3 ПОТОЧНА НАВЧАЛЬНА РОБОТА АСПІРАНТІВ	13
3.1 Карта навчальної роботи аспіранта.....	13
3.2 Критерії оцінювання поточних результатів вивчення дисципліни.....	14
4 ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ АСПІРАНТІВ	15
4.1 Вимоги до виконання індивідуальних завдань для самостійної роботи.....	15
4.2 Критерії оцінювання результатів виконання індивідуальних завдань для самостійної роботи.....	16
5 ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (форма підсумкового контролю — залік)	17
5.1 Структура залікового білету.....	17
5.2 Критерії оцінювання роботи аспіранта.....	17
5.3 Приклади типових завдань, що виносяться на залік.....	18
6 РЕКОМЕНДОВАНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА	19
6.1 Основна література.....	19
6.2 Додаткова література.....	20
6.3 Дистанційні курси та інформаційні ресурси	21

ВСТУП

Анотація навчальної дисципліни: Робоча навчальна програма з дисципліни «Методологія економічних досліджень Модуль 2» є нормативним дисципліною освітньої складової КНЕУ, розробленою кафедрою управління персоналом та економіки праці відповідно до навчального плану освітньо-наукової програми PhD. Вона визначає обсяги компетентностей, які повинен опанувати аспірант, алгоритму вивчення навчального матеріалу, необхідне методичне забезпечення, складові та технології оцінювання знань аспірантів.

Мета вивчення дисципліни – формування розуміння сучасних напрямків здійснення економічних досліджень в сфері управління персоналу та економіки праці; оволодіння методологією та методами економічних досліджень; засвоєння умінь формування програми і плану дисертаційних досліджень; формування умінь моніторингу основних ситуаційних факторів у науковому середовищі; набуття навичок наукової організації досліджень; прищеплення навичок та прийомів роботи з інформаційними джерелами; набуття вмінь узагальнення результатів дисертаційного дослідження; опанування вимог та стандартів щодо оформлення наукової продукції (результатів дисертаційного дослідження); опанування вмінь оцінювати економічний ефект від запровадження результатів дисертаційного дослідження.

Завдання (навчальні цілі) дисципліни є розкриття сутності проведення економічних досліджень в сфері управління персоналу та економіки праці; навчання аспірантів методології та методиці наукових досліджень; прищеплення інтересу та навичок творчого пошуку; підготовка аспірантів до самостійної наукової діяльності.

Предметом дисципліни є загальні закономірності пошуку і розв’язання проблем розвитку управління персоналом та економіки праці за допомогою сучасних можливостей наукових досліджень у сфері економіки.

1 ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тематичний план навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень (Модуль 2)» наведений у табл. 3.

Таблиця 3. - Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин денна форма					Кількість годин заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		К*	ІнЗ*	ПК*	СР*		К*	ІнЗ*	ПК*	СР*
Змістовий модуль 2										
Тема 1. Економічне дослідження і методика його виконання в управлінні персоналом та економіці праці	10	2	2		6	10	2	2		6
Тема 2. Підготовка теоретичного розділу дисертаційної роботи з проблем управління персоналом та економіки праці	10	2	2		6	10	2	2		6
Тема 3. Підготовка наступних розділів дисертаційної роботи з проблем управління персоналом та економіки праці	9	2	2		6	9	2	2		6
Тема 4. Впровадження результатів дисертаційної роботи з проблем управління персоналом та економіки	8	2	2		6	8	1	2		6
Тема 5. Оцінювання ефективності дисертаційної роботи з проблем управління персоналом та економіки	8	2	1		4	8	1	1		4
Разом за змістовим модулем 2	45	10	9		26	45	8	9		28
Підсумковий контроль залік				4					4	
Усього годин	45	10	9		26	45	8	9		28

* К – контактні заняття; ІнЗ – індивідуальні заняття; СР – самостійна робота, ПК* – підсумковий контроль.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ

МОДУЛЬ 2

ТЕМА 1. Економічне дослідження і методика його виконання в управлінні персоналом та економіці праці

Вивчення теми передбачає засвоєння таких основних понять, характеристик та ознак, які розкривають зміст навчального матеріалу:

- наукова проблема і обґрунтування теми дисертаційного дослідження, критерії його вибору;
- ролі аспірантів та їх керівників у процесі вибору теми дисертаційного дослідження;
- процес дисертаційного дослідження у сфері управління персоналом та економіки праці;
- організаційно-методична підготовка економічного дослідження, програма дослідження та її техніко-економічне обґрунтування, план дослідження, його структура, розробка і зміст;
- дослідна стадія науково-дослідного процесу, її прийоми та процедури. Завершальна стадія економічного дослідження;
- види та форми науково-дослідної роботи аспірантів, її організація, планування, облік і контроль.

ТЕМА 2. Підготовка теоретичного розділу дисертаційної роботи з проблем управління персоналом та економіки праці

Вивчення теми передбачає засвоєння таких основних понять, характеристик та ознак, які розкривають зміст навчального матеріалу:

- основні вимоги до дисертаційних робіт у сфері управління персоналом та економіки праці;
- сутність, мета і завдання дисертаційного дослідження;
- обґрунтування об'єкта, предмета, методів та інформаційної бази дисертаційного дослідження;
- критичний огляд проведених теоретичних та експериментальних досліджень з обраної теми дисертаційної роботи;
- формулювання наукової новизни одержаних результатів дисертаційного дослідження та їх практичного значення;
- розкриття теоретичних аспектів з обраної теми дисертаційного дослідження;
- обґрунтування концептуальних засад, ключових категорій та понять дисертаційного дослідження;
- формулювання методологічного підходу з обраної теми дисертаційного дослідження.

ТЕМА 3. Підготовка наступних розділів дисертаційної роботи з проблем управління персоналом та економіки праці

Вивчення теми передбачає засвоєння таких основних понять, характеристик та ознак, які розкривають зміст навчального матеріалу:

- обґрунтування методологічних підходів щодо проведення аналізу процесів з обраної теми дисертаційного дослідження;
 - доведення чи спростування гіпотез, висунутих на попередній стадії дисертаційного дослідження;
 - наведення оцінки повноти вирішення поставлених завдань, оцінювання достовірності одержаних результатів дослідження;
 - визначення напрямів удосконалення управління процесами з обраної теми дисертаційної роботи;
 - обґрунтування критеріїв і показників оцінювання ефективності запропонованих пропозицій і рекомендацій за результатами дисертаційного дослідження;
 - вимоги до формулювання висновків щодо проведеного дисертаційного дослідження;
- вимоги до автореферату дисертаційної роботи.

ТЕМА 4. Впровадження результатів дисертаційної роботи з проблем управління персоналом та економіки

Вивчення теми передбачає засвоєння таких основних понять, характеристик та ознак, які розкривають зміст навчального матеріалу:

- вимоги до рукопису дисертаційної роботи з проблем управління персоналом та економіки праці: композиційна побудова, принципи рубрикації;
- процедура обговорення дисертаційної роботи на засіданні кафедри управління персоналом та економіки праці;
- процедура захисту дисертаційної роботи на спеціалізованій вченій раді, вимоги до відзивів офіційних опонентів, відзивів на автореферат дисертації;
- практичне значення одержаних результатів дослідження для органів державного управління, організацій, наукових установ, закладів вищої освіти;
- апробація результатів дисертаційного дослідження на науково-практичних і науково-методичних конференціях та симпозіумах.

ТЕМА 5. Оцінювання ефективності дисертаційної роботи з проблем управління персоналом та економіки

Вивчення теми передбачає засвоєння таких основних понять, характеристик та ознак, які розкривають зміст навчального матеріалу:

- ефективність результатів дисертаційного дослідження його критерії та показники. Сутність понять «ефективність економічних досліджень», «дослідницький потенціал аспіранта»;
- економічний, соціальний та загальнодержавний ефект від реалізації дисертаційного дослідження;
- визначення економічної ефективності дисертаційного дослідження. Оцінка економічної ефективності результатів дисертаційної роботи, її види та методики розрахунку з проблем управління персоналу та економіки праці;
- визначення соціальної ефективності дисертаційного дослідження. Оцінка соціальної ефективності результатів дисертаційної роботи, її види та методики розрахунку з проблем управління персоналу та економіки праці.

2.1 Плани контактних занять

Контактне заняття 1

Тема 1. Економічне дослідження і методика його виконання в управлінні персоналом та економіці праці (2 год.)

Компетентності, на формування яких спрямоване контактне заняття:

Знати:

- сутність наукової проблеми і обґрунтування теми дисертаційного дослідження;
- процес наукового дослідження у сфері управління персоналом та економіки праці;
- методику розробки програми і плану економічного дослідження з обраної теми дисертаційної роботи;
 - організаційну, дослідну і завершальну стадію науково-дослідного процесу;
 - організацію дослідницького процесу;
 - особливості видів і форм науково-дослідної роботи аспірантів,

Вміти:

- визначати актуальність економічної проблеми і обґрунтувати тему дисертаційного дослідження;
- розробляти програму і план економічного дослідження;
- розробляти організаційну, дослідну і завершальну стадії науково-дослідного процесу з обраної теми дисертаційної роботи;
 - організовувати дослідний процес у сфері управління персоналом та економіки праці;
 - планувати індивідуальну науково-дослідну роботу аспірантів під час навчання в аспірантурі.

1. Настановна лекція

2. Семінар – розгорнута бесіда

1. Питання для обговорення:

- економічна проблема та обґрунтування теми дисертаційного дослідження;
- сутність економічного дослідження та особливості його планування;
- основні науково-дослідні роботи кафедри управління персоналом та економіки праці;
- критерії та показники вибору теми дисертаційног дослідження;
- ролі аспірантів і наукових керівників у процесі вибору теми наукового дослідження;
- програма і план дисертаційного дослідження: структура, розробка та зміст;
- процес наукового дослідження у сфері управління персоналом та економіки праці;
- організаційна стадія науково-дослідного процесу;
- дослідна стадія науково-дослідного процесу;
- створення нової інформації, алгоритмізація і постановка задач;
- доведення гіпотез, формування висновків та пропозицій;
- завершальна стадія науково-дослідного процесу з обраної теми дисертаційного дослідження;
- організація науково-дослідної роботи аспірантів планування, облік і контроль їх науково-дослідної роботи.

2. Обговорення виступів аспірантів з проблемних питань.
3. Обговорення конспектів наукових текстів.
4. Розгляд ситуації щодо обґрунтування вибору теми дисертаційної роботи.

Контактне заняття 2

Тема 2. Підготовка теоретичного розділу дисертаційної роботи з проблем управління персоналом та економіки праці

Компетентності, на формування яких спрямоване контактне заняття:

Знати:

- сутність, мету, завдання підготовки дисертаційних робіт;
- вимоги до визначення об'єкта, предмета, методів та інформаційної бази дисертаційного дослідження;
- технологію розкриття теоретичних аспектів з обраної теми дисертаційного дослідження;
- процеси обґрунтування концептуальних засад, ключових категорій та понять дисертаційного дослідження,

Вміти:

- здійснювати підготовку дисертаційних робіт;
- формулювати наукову новизну одержаних результатів дисертаційного дослідження та їх практичного значення;
- обґрунтовувати методологічні та методичні підходи з обраної теми дисертаційного дослідження;
- проводити критичний огляд інформаційних джерел з обраної теми дисертаційного дослідження.

1. Настановна лекція

2. Семінар – розгорнута бесіда

1. Питання для обговорення:

- дисертаційні роботи аспірантів, їх мета, завдання та етапи виконання;
- проведення дослідження і написання тексту першого розділу дисертаційної роботи;
- вимоги до обґрунтування об'єкта, предмета, методів та інформаційної бази дисертаційного дослідження;
- підготовка критичного огляду проведених теоретичних та експериментальних досліджень з обраної теми дисертаційної роботи;
- формулювання наукової новизни одержаних результатів дисертаційного дослідження та їх практичного значення;
- розкриття теоретичних аспектів з обраної теми дисертаційного дослідження;
- обґрунтування концептуальних засад, ключових категорій та понять дисертаційного дослідження;
- формулювання методологічного підходу з обраної теми дисертаційного дослідження;
- формулювання гіпотез дослідження, критеріїв та показників оцінювання їх достовірності практики управління персоналу та економіці праці.

2. Розгляд ситуації щодо стану підготовки аспірантами першого розділу дисертаційного дослідження.

3. Обговорення виступів аспірантів з проблемних питань.

4. Обговорення конспектів наукових текстів.

Контактне заняття 3

Тема 3. Підготовка наступних розділів дисертаційної роботи з проблем управління персоналом та економіки праці (2 год.)

Компетентності, на формування яких спрямоване контактне заняття:

Знати:

- обґрунтування методологічних підходів щодо проведення аналізу процесів з обраної теми дисертаційного дослідження;
- технологію доведення чи спростування гіпотез, висунутих на попередній стадії дисертаційного дослідження;
- підходи щодо оцінки повноти вирішення поставлених завдань, оцінювання достовірності одержаних в процесі аналізу результатів дослідження;
- методи щодо розробки пропозицій та рекомендацій з вирішення виявлених в процесі дисертаційного дослідження проблем,

Вміти:

- розробляти план підготовки другого та наступних розділів дисертаційної роботи відповідно до її мети та завдання;
- здійснювати доведення чи спростування гіпотез, висунутих на попередніх стадіях дисертаційного дослідження;
- оцінювати повноту вирішення поставлених завдань, достовірність одержаних в процесі аналізу результатів дисертаційного дослідження
- своєчасно підготуватися до попереднього розгляду на кафедрі підготовленої дисертаційної роботи.

1. Наставна лекція

2. Семінар – розгорнута бесіда

1. Питання для обговорення:

- другий та наступні розділи дисертаційної роботи аспірантів, їх мета і завдання;
- етапи виконання другого та наступних розділів дисертаційної роботи, обов'язки наукових керівників і аспірантів;
- оцінювання повноти вирішення поставлених завдань, достовірності одержаних результатів дисертаційного дослідження;
- проведення дослідження та написання аспірантами другого та наступних розділів дисертаційної роботи;
- підготовка та написання аспірантами загального висновку до виконаної роботи;
- визначення напрямів удосконалення управління процесами з обраної теми дисертаційної роботи;
- вимоги до запропонованих заходів та розрахунку економічної та соціальної ефективності від їх впровадження;
- підготовка та написання аспірантами загального висновку до виконаної роботи;
- підготовка дисертаційної роботи до розгляду на кафедрі.

2. Розгляд ситуаційної вправи щодо визначення аспірантами другого та наступних розділів дисертаційних робіт з проблем управління персоналом та економіки праці.

3. Обговорення виступів аспірантів з проблемних питань.

4. Обговорення конспектів наукових текстів.

Контактне заняття 4

Тема 4. Впровадження результатів дисертаційної роботи з проблем управління персоналом та економіки. (2 год.)

Компетентності, на формування яких спрямоване контактне заняття:

Знати:

- загальні вимоги до оформлення дисертаційних робіт;
- процедуру обговорення дисертаційної роботи на засіданні кафедри управління персоналом та економіки праці;
- процедуру захисту дисертаційної роботи на спеціалізованій вченій раді, вимоги до відзивів офіційних опонентів, відзивів на автореферат дисертації;
- особливості використання наукової мови при оформленні результатів досліджень, її якість і точність;
- вимоги щодо цитування та посилання на використані джерела при оформленні результатів дисертаційного дослідження, недопущення різних форм плагіату,

Вміти:

- дотримуватися загальних вимог до оформлення рукописів дисертаційних праць;
- презентувати дисертаційну роботу на засіданні кафедри та спеціалізованій вченій раді;
- правильно використовувати наукову мову при оформленні результатів досліджень, якісно і точно висловлювати свою думку, уникати різних форм плагіату;

1. Настановна лекція

2. Семінар – розгорнута бесіда

1. Питання для обговорення:

- види систематизації результатів дисертаційного дослідження;
- загальні вимоги до процедура захисту дисертаційної роботи на спеціалізованій вченій раді, вимоги до відзивів офіційних опонентів, відзивів на автореферат дисертації;
- використання спеціальних синтаксичних і стилістичних засобів для висловлювання логічних зв'язків у дисертаційної роботи;
- характеристика принципів добору термінології та специфіці фразеології наукової мови;
- особливості наукової мови, які сприяють розумінню і посиленню аргументованості основних положень дослідження;
- роль культури наукової мови і відповідність її вимогам наукового стилю;
- сутність наукового етикету і вимоги до нього;
- цитування та посилання на використані джерела, моральна та етична оцінка плагіату.

2. Розгляд ситуації щодо вимог до оформлення тексту виконаної дисертаційної роботи та підготовки її до захисту в спеціалізованій вченій раді.

3. Обговорення виступів аспірантів з проблемних питань.

4. Обговорення конспектів наукових текстів.

5. Обговорення перекладів іноземних текстів з тематики методології економічних досліджень.

Контактне заняття 5

Тема 5. Оцінювання ефективності дисертаційної роботи з проблем управління персоналом та економіки (2 год.)

Компетентності, на формування яких спрямоване контактне заняття:

Знати:

- загальні вимоги до впровадження результатів дисертаційних досліджень;
- сутність ефективності результатів дисертаційних досліджень, їх критерії та показники;
- методи визначення економічної ефективності дисертаційних досліджень;
- методи визначення соціальної ефективності дисертаційних досліджень з проблем управління персоналом та економіки праці,

Вміти:

- дотримуватися загальних вимог до впровадження результатів закінчених дисертаційних досліджень;
- визначати ефективність результатів дисертаційних досліджень, її критерії та систему показників;
- розраховувати попередню, очікувану та фактичну економічну ефективність дисертаційних досліджень;
- визначати соціальний ефект і розраховувати соціальну ефективність дисертаційних досліджень.

1. Настановна лекція

2. Семінар – розгорнута бесіда

1. Питання для обговорення:

- впровадження результатів закінчених дисертаційних досліджень;
- сутність впровадження завершених НДР, передавання наукової продукції у практичне використання;
- сутність понять «ефективність дисертаційного дослідження» та «дослідницький потенціал аспірантів»;
- основні принципи ефективної побудови і проведення дисертаційних досліджень;
- фактори впливу на ефективність дослідження з проблем управління персоналом та економіки праці;
- оцінка тенденцій зміни ефективності дисертаційного дослідження;
- характеристика принципів оцінювання досліджень;
- характеристика особливостей дисертаційних досліджень у сфері управління персоналом та економіки праці;
- критерії і показники оцінки ефективності дисертаційного дослідження;
- сутність методики розрахунку ефективності дисертаційного дослідження;
- особливості визначення соціальної ефективності дисертаційного дослідження з проблем управління персоналу та економіки праці;
- проблеми, що виникають в процесі запровадження результатів дисертаційного дослідження в практику на різних рівнях управління держави.

2. Розгляд ситуаційної вправи щодо визначення аспірантами економічної та соціальної ефективності, запропонованих ними заходів у дисертаційних роботах з проблем управління персоналу та економіки праці в організації.

3. Обговорення виступів аспірантів з проблемних питань.

4. Обговорення конспектів наукових текстів.

5. Тестове опитування за матеріалами теми.

3. ПОТОЧНА НАВЧАЛЬНА РОБОТА АСПІРАНТІВ

Таблиця 3.1 Карта навчальної роботи аспіранта

Номер заняття	Вид та тема навчального заняття	Максимальна кількість балів ¹
Модуль 2.		
6	Контактне заняття 6. Економічне дослідження і методика його виконання в управлінні персоналом та економіці праці	6
7	Контактне заняття 7. Підготовка теоретичного розділу дисертаційної роботи з проблем управління персоналом та економіки праці	6
8	Контактне заняття 8. Підготовка наступних розділів дисертаційної роботи з проблем управління персоналом та економіки праці	6
9	Контактне заняття 9. Впровадження результатів дисертаційної роботи з проблем управління персоналом та економіки	6
10	Контактне заняття 10. Оцінювання ефективності дисертаційної роботи з проблем управління персоналом та економіки	6
	Виконання і захист завдань самостійної роботи	10
	Контрольна (модульна) робота	10
	Разом за змістовим модулем 2	50
	РАЗОМ БАЛІВ:	50

¹ Оцінка може відповідати результатам навчальної діяльності аспірантів на одному або декількох заняттях

3.2 Критерії оцінювання поточних результатів вивчення дисципліни

Об'єктом оцінювання знань аспірантів денної та заочної форм навчання є програмний матеріал різного характеру і рівня складності, засвоєння якого перевіряється під час поточного контролю і на заліку.

При поточному контролі викладач проводить експертне оцінювання знань і вмінь аспірантів денної та заочної форм навчання з кожної теми контактного заняття, контрольної (модульної) роботи, виконання та захисту завдань самостійної роботи. Насамперед він має оцінити точність і повноту усної чи письмової відповіді, знання понятійного апарату й інформаційних джерел, уміння аспіранта аргументувати його ставлення до відповідних понять, економічних категорій законів, залежностей та явищ, здатність наводити адекватні приклади, правильно розв'язувати задачі, що стосуються дисертаційного дослідження тощо.

Згідно з картою навчальної роботи аспірантів виконують такі завдання для самостійної роботи:

- виконання контрольної (модульної) роботи;
- виконання та захист завдань самостійної роботи
- науково-дослідна діяльність аспіранта.

У разі пропуску з поважних причин контактних занять аспірант має право їх відпрацювати за графіком консультацій.

Відпрацювання аудиторних занять можуть бути здійснені впродовж 2-х тижнів (14 календарних днів), починаючи з моменту, коли аспірант має знову приступити до занять (завершилася дія відповідної поважної причини), але не пізніше дня початку залікового тижня у відповідному семестрі.

Поважними причинами пропуску аспірантом контактних занять можуть бути хвороба, виклик до суду, правоохоронних органів чи до військового комісаріату; відрадження; сімейні обставини тощо, що мають бути підтверджені документально — лікарняний, медична довідка, повістка, тощо.

Порядок відпрацювання пропущених занять визначає викладач.

Оцінювання знань аспірантів здійснюється за 100-бальною шкалою на основі результатів поточного та підсумкового контролю знань.

Результати контролю контактних занять оцінюються в діапазоні від 0 до 60 балів (включно); виконання та захист завдань самостійних робіт у діапазоні від 0 до 20 балів; виконання контрольних (модульних) робіт в діапазоні від 0 до 20 балів.

Науково-дослідна діяльність аспірантів — участь аспірантів у роботі науково-практичних і науково-методичних конференціях, симпозіумах, круглих столах і проблемних групах, підготовці публікацій монографій, підручників і навчальних посібників, конкурсах молодих вчених тощо понад обсяги завдань, які встановлені робочою навчальною програмою з дисципліни «Методологія економічних досліджень».

За рішенням кафедри аспірантам, які брали участь у науково-дослідній роботі, можуть присуджуватися *додаткові (заохочувальні) бали*, але їх кількість не повинна перевищувати 10 балів за семестр.

Відповідно до зазначених критеріїв залікові оцінки за роботу на контактних заняттях для аспірантів диференціюються за шкалою, наведеною в табл. 2.

Таблиця 2. – Шкала оцінювання роботи аспірантів на контактних заняттях

Можлива максимальна оцінка за певну форму роботи (завдання), балів	Рівень виконання			
	Відмінний	Добрий	Задовільний	Незадовільний
2	6	5	4	0

Критерії диференціації оцінок роботи на контактних заняттях:

- правильність і вичерпність відповідей на теоретичні питання;
- знання понятійного апарату і літературних джерел;
- уміння аргументувати своє ставлення до відповідних категорій, економічних законів, залежностей і явищ;
- якість, повнота, самостійність виконаних практичних завдань (задач);
- самостійність суджень і висновків під час відповідей;
- активність участі в обговоренні дискусійних питань, роботи в малих групах, під час презентації матеріалів іншими аспірантами;
- вміння презентувати матеріал;
- уважність під час виступів інших аспірантів та розв'язання ними практичних завдань (задач).

Бали за роботу на заняттях викладач виставляє у свій журнал та до системи електронного обліку поточної успішності студентів.

Кількість балів, отриманих аспірантами на кожному занятті, підсумується і включається до загальної суми балів поточної успішності разом з балами за модульні роботи та виконання індивідуальних завдань.

Аспіранти денної та заочної форм навчання виконують контрольне (модульне) завдання. При виконанні контрольного (модульного) завдання оцінці підлягають теоретичні знання та практичні навички, яких набули аспіранти після опанування дисципліни. Контрольна (модульна) робота проводиться у формі відповідей на теоретичні питання та розв'язання практичних завдань.

Максимальна кількість балів, яку може отримати аспірант за виконання одного контрольного (модульного) завдання складає 10 балів.

Контрольні (модульні) роботи можуть проводитися у формі:

- тестування;
- відповідей на теоретичні питання;
- розв'язання практичних завдань;
- розв'язання практичних ситуацій (кейсів) тощо.

Підсумковий контроль знань здійснюється у вигляді письмового заліку. Завданням заліку є перевірка розуміння аспірантом програмного матеріалу загалом, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності систематизації та творчого використання накопичених знань, уміння сформулювати своє ставлення до конкретної наукової проблеми з дисертаційного дослідження.

4. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ АСПІРАНТІВ

4.1 Вимоги до виконання індивідуальних завдань для самостійної роботи

Аспіранти денної та заочної форм навчання виконують індивідуальне завдання. При виконанні індивідуального завдання оцінці підлягають результати теоретичних і аналітичних досліджень, які аспіранти підготували самостійно. Представлення результатів здійснюється у вигляді презентацій результатів економічних досліджень.

Індивідуальні завдання визначаються аспірантом разом з викладачем, виходячи з теми обраного аспірантом дисертаційного дослідження, і можуть бути представлені у вигляді:

- критичного аналітичного огляду наукових публікацій до першого теоретичного розділу обраної теми дисертаційного дослідження;
- висування, доповнення та вдосконалення попередньо висунутих гіпотез відповідно щодо розв'язання сучасних наявних невирішених проблем з обраної теми дисертаційного дослідження;
- виконання аналітичних розрахункових завдань, що мають відношення до другого розділу дисертаційного дослідження;
- розв'язання практичних завдань, які можуть знайти своє відображення у третьому розділі дисертаційного дослідження дисертаційного дослідження;
- обґрунтування підходів щодо визначення очікуваної економічної та соціальної ефективності від запропонованих заходів дисертаційного дослідження тощо.

Граничний термін подання робіт з виконаними індивідуальними завданнями на кафедру управління персоналом та економіки праці – за 2 тижні до останнього контактного заняття за розкладом. Роботи, що надійдуть на кафедру пізніше встановленого терміну, не розглядаються та не оцінюються.

Одержані кафедрою виконані завдання від аспірантів оцінюються викладачем у семиденний термін. Про одержану оцінку аспірант може дізнатись у викладача під час щотижневої консультації на кафедрі або під час контактних занять.

4.2 Критерії оцінювання результатів виконання індивідуальних завдань для самостійної роботи

Виконання та захист завдань самостійної роботи аспірантами денної та заочної форм навчання здійснюється на основі законів України та інших чинних законодавчих і нормативних документів, статистичних матеріалів Державної служби зайнятості та Державної служби статистики, наукові праці вітчизняних і зарубіжних авторів, літературні джерела з методології наукових досліджень, матеріали круглих столів, науково-практичних конференцій, симпозіумів, періодичних видань та електронних ресурсів, а також результати власних вибіркового репрезентативних соціологічних та інших досліджень аспіранта.

Виконання завдань творчого дослідницького характеру може потребувати також використання додаткових інформаційно-довідкових матеріалів:

- статистичний щорічник Державної служби статистики України;
- статистично-аналітичний збірник Державного центру зайнятості Міністерства соціальної політики України «Ринок праці України»;
- збірник обстежень Державної статистичної служби України домогосподарств з питань економічної активності населення, зайнятості та безробіття «Економічна активність населення України», освіти та ін.;
- статистичний збірник Державної служби статистики України «Праця України» та ін.

Аспірант має проаналізувати дані з інформаційно-довідкових матеріалів з розвитку наукових досліджень в динаміці не менше ніж за 10 років за допомогою статистичних показників, серед яких абсолютні та відносні (температура, приросту, індекси), середні величини, показники варіації тощо. Тільки порівняльна динаміка процесів дозволить з'ясувати розвиток тенденцій і зробити відповідні науково обґрунтовані висновки. Результати досліджень мають бути представлені у вигляді таблиць, діаграм, графіків, що є обов'язковою вимогою до їх оформлення.

Обсяг самостійної роботи з методології наукових досліджень не повинен перевищувати 20 сторінок (без врахування вихідних статистичних таблиць). За виконання цього завдання аспірант може отримати від 0 до 10 балів. Залежно від повноти і якості змісту виконання самостійної роботи оцінюється за шкалою 10; 8; 6; 0 балів. За недбале оформлення, наявність грубих граматичних і лексичних помилок загальна оцінка за звіт може бути зменшена на 1 бал.

Самостійне завдання складається з вступу, основної частини і висновків.

Вступ. У вступі потрібно оцінити сучасний стан проблеми, з'ясувати підстави для розробки теми, її актуальність та значущість для науки та практики, ступінь стану розробленості обраної теми визначити межі дослідження (об'єкт і предмет дослідження), основну ціль і підпорядковані їй задачі, а також загальнонаукові та спеціальні методи та інформаційну базу економічного дослідження.

Основна частина – це стрижень усієї самостійної роботи, в ній всебічно розкривається сутність обраної теми, її найважливіші питання та невирішені проблеми. В ній викладаються теоретико-методологічні аспекти методології дослідження. Матеріал може носити конкретно теоретичний, аналітичний, діагностичний, рекомендаційний характер. Він може бути логічно пов'язаними між собою. Теоретичні положення повинні виступати основою для аналізу первинних матеріалів або опрацювання статистичної інформації, а висновки та пропозиції мають базуватися на викладених теоретичних положеннях та проведеному аналізу.

Викладення теоретичних положень має супроводжуватися (за можливістю) аналізом статистичної інформації, прикладами з практики управлінської діяльності. У цій частині

самостійної роботи аспіранти повинні продемонструвати свої знання з методології економічних досліджень, вміння узагальнювати отримані матеріали, послідовно їх викладати, робити висновки, обґрунтовувати свої пропозиції та рекомендації.

У висновках потрібно стисло викласти основні результати проведеного економічного дослідження та визначити, якою мірою вирішені поставлені завдання та досягнута мета самостійної роботи, що були сформульовані у вступі та як вони мають знайти своє подальше відображення у дисертаційному дослідженні.

Обов'язковою вимогою виконання самостійної роботи аспіранта є використання підручників, монографій, наукових статей, опублікованих викладачами університету в фахових виданнях, зокрема в тих, які входять до міжнародних наукометричних баз даних.

5. ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (форма підсумкового контролю — залік)

5.1 Структура залікового білету

На заліку оцінюванню підлягають:

- володіння аспірантом категорійним апаратом, фаховою термінологією та теоретичними знаннями;
- вміння демонструвати практичні навички під час розв'язування задач, вирішення ситуацій;
- вміння продемонструвати креативність та системність знань, володіння сучасними методами, методиками вирішення теоретичних і практичних питань.

Залік проводиться в письмовій формі за заліковими білетами, складеними за робочою програмою дисципліни.

Заліковий білет містить одне теоретичне питання та одну задачу (завдання). Кожне з них оцінюється за шкалою від 0 до 5 балів залежно від рівня знань.

5.2 Критерії оцінювання залікової роботи аспіранта

Критерії оцінювання знань аспірантів на заліку наведено в табл. 3.

Таблиця 3. – Критерії оцінювання знань аспіранта на заліку

Рівень знань	Оцінка (балів)	Критерії
Відмінний	5	Аспірант дав правильну та вичерпну відповідь на поставлене запитання, показав високі знання понятійного апарату і літературних джерел, вміння аргументувати своє ставлення до відповідних категорій, залежностей та явищ. Навів приклади. Правильно вирішив теоретичне питання чи розв'язав задачу.
Добрий	4	Аспірант у цілому відповів на поставлене запитання, але не спромігся переконливо аргументувати свою відповідь, помилився у використанні понятійного апарату, показав недостатні знання літературних джерел. Обрав правильний хід вирішення теоретичного питання чи розв'язання задачі, але припустився арифметичних помилок.

Рівень знань	Оцінка (балів)	Критерії
Задовільний	3	Аспірант не повністю відповів на поставлене запитання, не навів прикладів або навів невдалий приклад. Показав неглибокі знання теорії. Розв'язання задачі не завершив, хоча хід обрав правильний.
Незадовільний	0	Аспірант не дав ніякої відповіді на запитання білета або навів текст, що не відповідає запитанню білета. Не вирішив теоретичне питання чи не розв'язав задачу.

Аспірант, який набрав за результатами поточного контролю від 0 до 20 балів включно, вважається таким, що не виконав вимоги робочої навчальної програми з дисципліни, передбаченої індивідуальним навчальним планом, до заліку не допускається та отримує незадовільну оцінку. У такому разі аспірант має право за власною заявою опанувати навчальну дисципліну в наступному семестрі понад обсяги встановлені навчальним планом за індивідуальним графіком у формі додаткової індивідуально-консультативної роботи згідно з діючими в Університеті положеннями.

Під час таких занять аспірант має виконувати завдання для самостійної роботи, модульні контрольні роботи, інші види робіт, передбачені робочою навчальною програмою з дисципліни та набрати від 21 до 50 балів (включно) за двома змістовними модулями. Бали у кількості 21 і більше є підставою для допуску аспіранта до заліку.

Загальна підсумкова оцінка з дисципліни складається з суми балів за поточну успішність та за виконання залікових завдань і може дорівнювати 100 балів.

У разі використання заборонених інформаційних джерел студент на вимогу викладача полишає аудиторію та одержує за екзамен нульову оцінку.

Загальна підсумкова оцінка з навчальної дисципліни переводиться у чотирибальну та шкалу ECTS відповідно до табл. 4.

Таблиця 4. – Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в чотирибальну та шкалу ECTS:

Шкала КНЕУ	Оцінка за чотирибальною шкалою	Шкала ECTS
90-100	Відмінно	A
80-89	Добре	B
70-79		C
66-69		D
60-65	Задовільно	E
21-59	незадовільно з можливістю повторного складання екзамену	FX
0-20	незадовільно з можливістю вивчення дисципліни за індивідуальним графіком у формі додаткової індивідуально-консультативної роботи	F

5.3 Приклади типових завдань, що виносяться на екзамен

Зразок залікового білета

Білет №1

1. Обґрунтувати відмінність за способами подачі матеріалу навчального посібника та підручника від дисертаційної роботи здобувачем наукового ступеня.
2. Розкрити сутність та призначення індексу Гірша, його переваги та недоліки. Визначить індекс Гірша свого наукового керівника дисертаційної роботи.

6. РЕКОМЕНДОВАНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА

6.1 Основна література

1. Білуха М.Т. Методологія наукових досліджень. Підручник. К.: АБЦ, – 2002. – 135. – 480 с.
2. Гетьманцева Н.Д. Методологія наукових досліджень: [навч. посіб. для магістерських програм «Менеджмент корпорацій (АТ) «та менеджмент малого бізнесу»] Н. Д. Гетьманцева. – К.: КНЕУ, 2009. – 516 ; [4] с.
3. Єріна А.М., Закотай В.Б., Єрін Д.Л. Методологія наукових досліджень: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 212 с.
4. Жеребкін В.Є. Логіка: Підручник. – 4-те вид., випр. – К.: Т-во «Знання», КОО, 2001. – 255 с.
5. Закон України «Про вищу освіту» // Урядовий кур'єр. Орієнтир. – 2014. – № 146. – с.7-18.
6. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» // Урядовий кур'єр. Орієнтир. – 2016. – № 16. – с.7-14.
7. Карпаш О. М., Райтер П. М., Карпаш М. О. Методологія наукових досліджень: навчальний посібник /О. М. Карпаш, П. М. Райтер, М. О. Карпаш. – Івано-Франківськ, ІФН-ТУНГ, 2014. – 253 с.
8. Ковальчук В.В., Моїсєєв Л.М. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник. – 2-ге вид. – К.: ВД «Професіонал», 2004. – 208 с.
9. Корягін М.В. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / М.В. Корягін, М.Ю. Чік. – 2-ге вид. – К.: Алерта, 2017. – 622 с.
10. Лудченко А.А., Лудченко Я.А., Примак Т. А. Основы научных исследований: Учеб. пособие / Под ред. А.А. Лудченко. – 2-е изд., стер. – К.: О-во «Знання», КОО, 2001. – 113с.
11. Магістерські програми. Менеджмент організацій: Програма «Менеджмент корпорацій (АТ)». 2000/ 01 навч. рік / Кол. авт. під кер. С.М. Соболя. – К.: КНЕУ, 2000. – 312 с.
12. Методологія наукових досліджень: прикладний аспект: навч. посібник / І. Ф. Родіонова; М-во освіти і науки У., ДВНЗ «Київський нац. екон. ун. ім.В. Гетьмана. – К.: КНЕУ, 2010. – 107 с.
13. Петрович Й.М., Дубодєлова А.В., Устінова І.Г., Новаківський І.І. Менеджмент організацій: методи виконання випускних робіт: Навч. посібник / Под ред. Й. М. Петровича. – Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2000. – 160 с.
14. Постанова Кабінету міністрів України «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» від 29 квітня 2015 р. № 266 // Урядовий кур'єр. Орієнтир. – 2015. – № 102. – с.14-15.
15. Постанова Кабінету міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» від 23 березня 2016 р. № 261 // Урядовий кур'єр. Орієнтир. – 2016. – № 80. – с.9-10.
16. Прадід Ю.Ф. Кандидатська дисертація: 150 запитань і відповідей. – Сімферополь: Таврія-Плюс, 2000. – 80 с.

17. Савченко В.А. Розвиток персоналу: підручник / В.А. Савченко. – 2-ге вид., перероб. і доп.– К.: КНЕУ, 2015. – 505, [7] с.
26. Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науко-дослідної діяльності. Підручник. – 3-тє вид.- К.: «Знання-Прес». – 2003. – 295 с.
27. Як підготувати і захистити дисертацію на здобуття наукового ступеня. Методичні поради / Автор-упорядник Л.А. Пономарєнко, доктор технічних наук, професор. – К.: Редакція «Бюлетєня Вищої атестаційної комісії України», Видавництво «Толока», 2001. – Бібліогр. – 80с.

6.2 Додаткова література

1. Квіт С. Наукове поле країни стане єдиним // Урядовий кур'єр. – 2016. – № 11. – С. 4-5.
2. Стріха М. Яке фінансування потрібне науці // Урядовий кур'єр. – 2016. – № 23. – С. 6.
3. Тормоса Ю.Г. Основи наукових досліджень: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни – К.: КНЕУ, 2003. – 76 с.

6.3 Дистанційні курси та інформаційні ресурси

1. Соціально-трудоє відносини. Теорія і практика. Збірник наукових праць. Видавництво КНЕУ. - <http://stvua.com/>
2. Менеджер по персоналу. Журнал. - <http://mp.hrliga.com/>
3. Україна: аспекти праці. Журнал. - <http://uap.in.ua/>
4. Управління персоналом – Україна. Журнал. - <https://journals.ua/prof/hr-management/>